

GLOBALIZAREA si CRESTEREA ECONOMICA DURABILA

Globalizarea reprezinta procesul prin care distanta geografica devine un factor tot mai putin important in stabilirea și dezvoltarea relatiilor transfrontaliere de natura economica, politica și socioculturala . Retelele de relatii și dependente dobindesc un potential tot mai mare de a deveni internationale și mondiale.

Globalizarea apare definita diferit in opinia unor analisti ai fenomenului. Astfel, Schimnuitov considera “ dincolo de milioane de cuvinte folosite pentru a descrie globalizarea, avem datoria de a recunoaste ca ne aflam in fata unui colonialism modern ...” ; **Martin Allrow** - “ **globalizarea se refera la toate acele procese prin care popoarele lumii sun incorporate intr-o singura societate mondiala, societatea globala.**”; **Anthony Gidees** - “ **globalizarea poate fi definita ca intensificarea relatiilor sociale in lumea intreaga care leaga intr-o asemenea masura localitatile indepartate, incit evenimentele care au loc sunt privite prin prisma altora similare, petrecute la multe mile departare și invers.**“ ; **Emanuel Richter** - “**globalizarea este reseaua globala care a adunat laolalta comunitati pe aceasta planeta, altadata dispersate și izolate , intr-o dependenta mutuala și o unitate ale unei singure lumi .**“.

Globalizarea ofera oportunitati extinse pentru o dezvoltare reala la nivel global, dar se manifesta printr-un progres inegal pe regiuni . Unele tari devin din ce in ce mai integrate in economia mondiala, cu o viteza mult mai mare decit altele. Tarile care au reusit sa devina parte a sistemului unic global pe cale sa se contureze se bucura de cresteri economice mult mai insemnate și de o reducere mult mai importanta a saraciei.

Pe de alta parte, trebuie precizat și faptul ca in anii 1970 și 1980, cind multe tari din America Latina și Africa au urmat politici de orientare spre interior, dezvoltarea economica a acestora a stagnat sau s-a canalizat pe un trend descrescator și s-au inregistrat cresteri impresionante ale saraciei cu valori ridicate ale inflatiei.

In momentul de fata, au loc mari transformari in privinta cresterii veniturilor și schimbarii politicilor. Incurajarea terendului este cel mai bun curs pentru promovarea cresterii economice, dezvoltarea și reducerea saraciei. Totusi, crizele inregistrate de pietele emergente in anii 1990 au demonstrat ca oportunitatile asociate procesului de globalizare presupun și riscuri provenite din miscarile volatile de capital, la care se adauga riscul de ordin social, economic și de degradarea mediului inconjurator care sunt determinate de accentuarea saraciei.

In patru domenii – ecologie, societate civila, identitate și cunoastere – o evaluare a efectelor negative este contrabalansata de noi posibilitati de actiune. **Globalizarea a contribuit la deteriorarea naturii și secarea resurselor neguvernabile. Dar a creat și posibilitatea unor campanii mondiale și a oferit concepte și metode, ca de exemplu, dezvoltarea durabila, recunoscute cvasiuniversal.** Societatile civile au o mai putina eficienta in fata factorilor globali, ce nu pot fi trasi la

raspundere, precum guvernele sau companiile ancorate in teritoriu, vizibile și abordabile. Dar ele dovedesc o mare propensiune spre globalizare, pe care o folosesc in aspiratia la o societate civila globala deja emegenta.

Identitatea individului sau grupului este amenintata de fluiditatea și ritmul globalizarii. Dar exista și orizontul nou al unei identitati din reflexivitatea oferita de sansele globalizarii. In sfirsit, cunoasterea este avantajata de fluxul de informatii, productia și circulatia ei necontenita și setea de cunostinte a civilizatiilor contemporane.

Din pacate, corul celor care sunt impotriva globalizarii devine din ce in ce mai puternic. Globalizarea, afirma unii, creeaza o lume a invingatorilor și a perdantilor. Globalizarea nu este in opinia tuturor un fel de panaceu, capabil sa vadece toate bolile de care sufera planeta noastra. Din acest punct de vedere, euforia de care dau dovada unii nu se justifica intru totul. Mai mult decit atit, numerosi observatori ai vietii economice internationale considera ca ea este intretinuta in mod artificial tocmai de cei ce beneficiaza de pe urma ei și mai putin de cei ce au inregistrat pierderi sau au fost pur și simplu marginalizati.

Un punct de vedere interesant cu privire la globalizare a fost exprimat de primul ministru al Malaeziei, dr. Mohathir Mohamad, la Conferinta Liderilor Lumii a Treia, care a avut loc la Kuala Lumpur in 24 iunie 1996. Caracterizind-o de la inceput ca un “ proces incontrolabil “ , dr. Mohamad a spus ca “ ... tarile dezvoltate interpreteaza globalizarea ca o demolare a granitelor in calitatea lor de bariere in calea exploatarei. Drept rezultat, fiecare tara bogata sau saraca, ar trebui sa aiba acces la oricare alta tara, toate beneficiind. In realitate, globalizarea lasa tarile aflate in curs de dezvoltare totalmente expuse și in incapacitate de a se proteja.”. Concluzia desprinsa de primul ministru malaezian este nu numai pesimista, dar și drastica.

Cu prilejul Conferintei UNCTAD – IX tinuta la Midrand, Africa de Sud, citiva lideri ai tarilor aflate in curs de dezvoltare au descris modul cum globalizarea și liberalizarea au inlaturat companiile locale din afaceri, marginalizind economiile lor. Totodata, ei au aratat cum liberalizarea comertului sau deschidera economiilor lor marfurilor și companiilor straine (urmind politicile impuse de institutiile creditoare precum Banca Mondiala și FMI) au condus adesea la rezultate dezastruase .In acest cadru, presedintele Tanzaniei, Benjamin Mkapa, a subliniat ca tarile care au dat curs liberalizarii și privatizarii sub indemnul Bancii Mondiale și FMI au suferit imense costuri sociale (incluzind pierderea de locuri de munca, degradarea sanatatii și educatiei), concomitent cu instalarea unei “ mari instabilitati “. “ Deschiderea economiilor noastre – adauga el – constituie o mare problema, iar perspectivele integrarii tarilor noastre in economia globala sunt extrem de diminuate.” Mai mult decit atit, “ industriile afectate masiv de importuri, treptat sunt scoase din circuitul afacerilor. Aceasta echivaleaza cu o dezindustrializare a tarilor noastre.”

Unul din cei mai aprigi critici ai globalizarii este David Korten, presedinte al People – Centered Development Forum cu sediul in New

York, autor printre multe alte lucrari, și al cartii “ When Corporations Rule the World “ (tradusa in romana “ Corporatiile Conduc Lumea “). Acesta considera ca “ celor care suporta costurile disfunctionalitatilor sistemului li s-a luat puterea de decizie și sunt mentinuti intr-o stare de confuzie privind cauza nenorocirilor, de catre o mass - media dominata de corporatii...”. Aceasta ne reasigura in mod constant ca “ ... **globalizarea este atit un proces istoric inevitabil, cit și un avantaj pentru specia umana.** De fapt, toate acestea sunt mituri, propagate ca sa justifice lacomia dezmatata și sa mascheze masura in care transformarea globala a institutiilor umane a devenit o consecinta a complicatelor, binefinantatelor și deliberatelor interventii ale unei elite cu mijloace financiare care ii dau posibilitatea sa traiasca intr-o lume de iluzii, separat de restul omenirii “.

Criticii care nu menajeaza mersul contradictoriu al globalizarii considera ca “ in masura in care o schimbare structurala se naste din miscare și tensiune, globalizarea detine un potential transformativ inalt “ și ca “ telul unei deschideri istorice mai radicale este disponibil.”

Trecind in revista doar o mica parte din opiniile pro și contra globalizarii, este extrem de greu sa ne pronuntam transant spre care din cele doua tabere inclina balanta. Argumentele optimistilor sunt contracarate de cele ale pesimistilor, deocamdata, cu mult mai numerosi. Optimistii tin sa remarce faptul ca, in ultimii 50 de ani, speranta medie de viata a crescut pe glob de la 46 de ani la 66 de ani. Datorita progresului inregistrat in domeniul sanatatii, oamenii de stiinta prezic ca, spre sfirsitul secolului XXI, oamenii vor putea trai 200 de ani. Pe de alta parte, pesimistii atrag atentia ca, de aceste remarcabile cuceriri ale stiintei, se va bucura doar o mica parte de populatia Terrei. Pina acum, cel putin, ele nu s-au reflectat in cresterea bunastarii tututura.